

GEHEIMEN VAN GENESIS

De Geheimen van Genesis

een onderzoek naar de kabbalistische
achtergronden van de Thorah

Hans Christiaan Mol PhD MgPs

Verdere boeken van dezelfde auteur

Kabbalistic Psychology PhD-thesis

Discourses

Psychosynopsis

Radicale Neurotheologie

Tobias

Het Genesis Project

De Yochanan Commentaren

De Frygische Christus

De Spreker

Psychosynoptologie

Vanuit (N)iets

Profetie

Kabra

.

INHOUDSOPGAVE:

INLEIDING	11
HOOFDSTUK 1	13
<i>HET PARADIJS DE VERS-VOOR-VERS-VERKLARINGEN DE ZINGEVING</i>	
HOOFDSTUK 2	57
<i>DE ZONDEVAL DE VERS-VOOR-VERS-VERKLARINGEN DE ZINGEVING</i>	
HOOFDSTUK 3	109
<i>KAIÏN EN ABEL DE VERS-VOOR-VERS UITLEG: DE ZINGEVING</i>	
HOOFDSTUK 4	147
<i>HET HUWELIJK VAN DE ZONEN VAN GOD VERS-VOOR-VERS-VERKLARINGEN DE ZINGEVING</i>	
HOOFDSTUK 5	169
<i>DE ZONDVLOED VERS VOOR VERS VERKLARINGEN DE ZINGEVING</i>	

HOOFDSTUK 6 200

*HET VERBOND MET NOACH
VERS VOOR VERS VERKLARING
DE ZINGEVING*

HOOFDSTUK 7 217

*DE ZONEN VAN NOACH
VERS-VOOR-VERS VERKLARINGEN
DE ZINGEVING*

HOOFDSTUK 8 234

*DE TOREN VAN BABEL
VERS-VOOR-VERS-VERKLARINGEN
DE ZINGEVING*

HOOFDSTUK 9 253

*DE AARTSVADER ABRAM
VERS VOOR VERS VERKLARINGEN
DE ZINGEVING*

HOOFDSTUK 10 2269

*DE ROEPING VAN ABRAM.
VERS VOOR VERS VERKLARINGEN
DE ZINGEVING*

HOOFDSTUK 11 275

*DE VERVULLING VAN ABRAM
VERS VOOR VERS VERKLARINGEN
DE ZINGEVING*

HOOFDSTUK 12	296
<i>DE VERWOESTING VAN SODOM VERS VOOR VERS VERKLARINGEN ZINGEVING</i>	
HOOFDSTUK 13	319
<i>LOT EN ZIJN DOCHTERS VERS-VOOR-VERS-VERKLARINGEN DE ZINGEVING</i>	
HOOFDSTUK 14	329
EEN VERGELIJKING MET DE LEVENSFASEN	331
VERANTWOORDING	337

INLEIDING

Vanaf 1971, toen ik samen met mijn vrouw in Israël woonde en werkte (1971 – 1972), is mijn interesse voor het Joodse erfgoed pas echt begonnen. De eerste stap was het aandachtig lezen van het Oude Testament om vervolgens te ontdekken, dat er meer achter de tekst schuil ging dan verwacht.

Terug in Nederland ben ik mij verder gaan verdiepen zowel in de taal als in de tekstbenaderingen.

Mijn eerste studie verliep bij de School voor Hebreeuwse Taal en Letterkunde, voorheen gevestigd in Rotterdam, thans uitgegeven door het LOI te Leiden. Deze opleiding gaat uit van Friedrich Weinreb.

Daarna via de Universiteit Nijmegen een cursuspakket van Prof. Fritz Stolz over Bijbels Hebreeuws, eveneens deed ik een jaar Oelpan en een cursus Modern Hebreeuws. Tegelijkertijd verdiepte ik mij meer en meer in de Kabbalah, waardoor de teksten steeds meer voor mij gingen leven.

De grote doorbraak echter was de aanschaf van het boek van Fabre d'Olivet: **The Hebraic Tongue Restored.**

Vanaf dat moment was ik verkocht en verknocht aan de Thorah en Tenach.

Toen begon de innerlijke strijd. Ik deed ontdekkingen, ik zag de diepe waarheid van de teksten en wilde dat graag naar buiten brengen, maar wie ben ik?

Niet eens Joods, te weinig kennis van het Joodse en de

taal, dus heb ik lang gezwegen. Jaren later, na het opzetten van het Kabbalistisch Centrum Yamah te Arnhem en de dagelijkse studies Torah en aanverwante literatuur, heb ik de moed gekregen om mijn interpretaties te verwoorden.

Dit boek (oorspronkelijk Kabbalistische Bijbelexegese genaamd), is een verhaal over de psychologische ontwikkeling van de mens en de diverse levensfasen vanuit een kabbalistische wijze benaderd.

Het wil richting geven aan een bepaalde manier van denken over en met Torah die hierdoor centraal in ons leven kan staan.

Traditioneel heb ik een driedeling aangehouden. Eerst de tekst zoals wij deze kennen, vervolgens een vers-voor-vers interpretatie vanuit de kabbalistische gedachte.

Als laatste probeer ik een zingeving aan te duiden voor het dagelijkse leven.

Alles wat ik in dit werk verklaar is of was mijn waarheid, niet dé waarheid; het is mijn interpretatie van de teksten en op een aantal punten is dit zelfs al weer anders dan vroeger. Een werk als dit kan steeds weer herschreven worden, is nooit af, kent geen einde.

Dat nu is precies waar het om gaat.

Wanneer we goed nadenken over het leven dan blijkt het eindeloos te zijn omdat het eindig is, dan heeft het zijn beperking in de ontgrenzing, dan zien we het licht in de duisternis.

HOOFDSTUK 1

HET PARADIJS

DE TEKST uit Genesis hoofdstuk 2:

4b. op de dag, toen Jahweh God de aarde en de hemelmaakte,

5. waren er op aarde nog geen wilde planten en groeide er geen enkel veldgewas, want Jahweh God had nog geen regen op de aarde laten vallen en er was nog geen mens om de grond te bebouwen,

6. om het water uit de aarde omhoog te halen en de aardbodem te bevoelien.

7. Toen boetseerde Jahweh God de mens uit stof, van de aarde genomen, en Hij blies hem de levensadem in de neus: zo werd de mens een levend wezen.

8. Daarna legde Jahweh God een tuin aan in Eden, ergens in het oosten, en daarin plaatste Hij de mens die Hij geboetseerd had.

9. Jahweh God liet uit de grond allerlei bomen opschieten, aanlokkelijk om te zien en heerlijk om van te eten; daarbij was ook de boom van het leven midden in de tuin en de boom van de kennis van goed en kwaad.

10. Uit Eden stroomt de rivier die water geeft aan de tuin; hij splitst zich in vier armen.

11. De naam van de eerste is Pison, hij stroomt om geheel Chawila heen, waar goud is;

12. het goud van dat land is voortreffelijk; en ook balsemhars en edelstenen worden er gevonden.

13. De tweede heet Gichon, hij stroomt om geheel Kus heen.

14. De derde heet Tigris; hij loopt ten Oosten van Assur. De vierde is de Eufraat.

15. Toen bracht Jahweh God de mens in de tuin van Eden, om die te bewerken en te beheren.

16. En Jahweh God gaf de mens dit gebod "Van al de bomen in de tuin moogt ge vrij eten,

17. maar van de boom van de kennis van goed en kwaad moogt ge niet eten, want op de dag dat ge daarvan eet, moet ge sterven."

18. Jahweh God sprak: "Het is niet goed dat de mens alleen blijft. Ik ga een hulp voor hem maken die bij hem past."

19. Toen boetseerde Jahweh God uit de aarde alle dieren op het land en alle vogels van de lucht, en bracht die bij de mens, om te zien hoe hij ze noemen zou: zoals de mens ze zou noemen, zo zouden ze heten.

20. De mens gaf dus namen aan al de tamme dieren en aan al de vogels van de lucht en aan al de wilde beesten; maar een hulp die bij hem paste vond de mens niet.

21. Toen liet Jahweh God de mens in een diepe slaap vallen; en terwijl hij sliep, nam Hij een van zijn ribben weg en zette er vlees voor in de plaats.

22. Daarna vormde Jahweh God uit de rib die Hij bij de mens had weggenomen, een vrouw, en bracht haar naar de mens.

23. Toen sprak de mens: "Eindelijk been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees. Mannin zal zij heten, want uit een man is zij genomen."

24. Zo komt het dat een man zijn vader en zijn moeder verlaat en zich zo aan zijn vrouw hecht, dat zij volkomen een worden.

25. Zij waren beide naakt, de mens en zijn vrouw, maar zij voelden geen schaamte voor elkaar.

DE VERS-VOOR-VERS-VERKLARINGEN

In eerste instantie zien we in dit relaas een dubbele godsnaam bestaande uit Jahweh en God. De eerste naam is de onuitspreekbare naam van vier Hebreeuwse letters Jod He Wav He; door de Joden wordt deze naam nooit benoemd en altijd uitgesproken als Adonai = Heer of HaSjem hetgeen De Naam betekent.

De Grieken noemden deze naam het Tetragrammaton; in het Hebreeuws spreekt men, vooral in de Kabbalah, de mystieke leer, eveneens van Havajah. Havajah is de absolute en onbegrijpelijke bron en oorzaak achter alle dingen.

De omschrijving van dit begrip komt het meest overeen met het Oosterse Tao, waarvan Lao Tzu heeft gezegd: Alles wat je van het Tao zegt is niet de werkelijkheid, want het Tao is niet te omschrijven; het overstijgt alles. Het tweede woord God is in de tekst Elohiem. We zien hier een meervoud, dus het gaat niet om een Enig Ene, zoals bij Havajah, maar om een veelvoud van krachten. Numerologisch komt Elohiem overeen met het woord Natuur en we kunnen dit woord dan ook ruwweg gelijkstellen met de kosmische wetten of natuurkrachten in de schepping; het is dat deel van de schepping, dat zichtbaar is voor iedereen.

Zo kent de Kabbalah ook twee soorten voorzienigheid: de

algemene en de persoonlijke voorzienigheid. De eerste is de totale invloed van de schepper op zijn schepping; het zijn minimale condities die het mogelijk maken voor de schepsels om te (over) leven. Alle natuurwetten en alle systemen die de mensheid voorzien van mogelijkheden tot bestaan vallen hier onder. Het maakt in het geheel niet uit of men goed is of slecht; geen zonde begaat of continu in zonde leeft. Het is net als eten en drinken, als bewegen en ademen, iedereen kan het.

Deze algemene voorzienigheid valt samen met het woord Elohim. Het cirkelvormige Sephiroth-systeem (Agulim) met Malchoeth als centrum en met Kether in de buitenste schil is het daarbijbehorende Kabbalistische systeem.

De laatste, de persoonlijke voorzienigheid, wordt in relatie gebracht met de verdienste die de mens in de loop van zijn leven opbrengt. Hier is de relatie tussen God en de mens het sterkst en daarom staat Adonai (Havajah) hier centraal. Binnen dit gebied hebben we het lineaire Sephiroth-systeem (Yosher); hierin ziet men de sturende krachten binnen de mens die hem helpen (of blokkeren) in zijn dienst aan God. Persoonlijk vindt ik dit goed omschreven in de Indiase **Brhadaranyaka Upanisad** en wel in hoofdstuk 3, sectie 7, waarvan ik vers 20 graag aanhaal:

“Hij die het bewustzijn bewoont, doch er in is, die het bewustzijn niet kent, wiens lichaam het bewustzijn is en die het bewustzijn van binnenuit beheerst, dit is de Innerlijke Meester, je eigen onsterflijke Zelf.”

Heel sectie 7 gaat over organen, functies en elementen die op de plaats van het bewustzijn kunnen worden ingevuld. Aldus heeft alles dezelfde diepe, innerlijke kern; dit is YHWH.

Indien we de circulaire en lineair vormen combineren dan zien we een vortex ontstaan ofwel een spiraalvormig bewegend krachtveld. Deze vortex van energie is de basis van alle bestaan, van alle werkelijkheid en van alle veranderingen. Helaas wordt de universele vortex-theorie door onze “moderne” wetenschappen nog te weinig bestudeerd. In relatie met de quantum fysica is een grote sprong vooruit de zogenaamde “stringtheorie” die in de toekomst nog veel zal openbaren, maar weer terug naar de tekst.

De omschrijving Jahweh God doelt dus op het onzichtbare en zichtbare in de schepping. Het verhaal dat volgt geeft dus ook een onzichtbaar (mogelijk Genesis 1) en een zichtbaar schema (Genesis 2) aan. Het geeft een verhalend relaas omtrent de eerste levende wezens, maar aan de andere kant wordt er ook veel verborgen. Laten we de tekst eens bezien.

Jahweh God maakte de aarde en de hemel. Hier staat de aarde voor de hemel, terwijl in hoofdstuk 1 eerst de hemel en dan de aarde vermeld wordt. Het is dus een omgekeerd verhaal. We zien dat ook terug bij het scheppen van Adam, die in hoofdstuk 1 als laatste wordt geschapen en nu als eerste. Nog sterker: in het eerste deel van vers 4 staat eveneens hemel en aarde! Vers 4 is het symbool van de slang die in zijn eigen staart bijt.

We zullen ook verderop zien dat het eerste en het laatste in dit verhaal elkaar overlappen. Ook spreekt de tekst van "maakte" in het Hebreeuws "asoth" van asah.

Ook kunnen we in deze wijze van uitdrukken begrip krijgen voor de benamingen: tijd-ruimte of de metafysische werkelijkheid tegenover ruimte-tijd, de fysische of materiele werkelijkheid ((The Ra Material ¹)).

In andere teksten vinden we een vollediger beeld wanneer men zegt dat God schiep, vormde en maakte. Scheppen is de allereerste creatieve impuls en dit bevindt zich op een hoog niveau. We kunnen spreken van een mentaal beeld dat geschapen wordt; het idee om een computer te maken. De tweede creatieve fase is het vormingsproces; hier worden de beeldvorm en functie, materialen en aanvullende attributen op hun plaats gezet – een doos met de diverse benodigde onderdelen.

Het uiteindelijke resultaat is het gemaakte eindproduct en het in elkaar zetten van deze onderdelen met het uiteindelijke resultaat.

Het maken is dus de laatste, meest stoffelijke fase van een totaal scheppingsproces. Er waren er op aarde nog geen wilde planten en groeide er geen enkel veldgewas, want Jahweh God had nog geen regen op aarde laten vallen en er was nog geen mens om de grond te bebouwen.

1 The Ra Material betsaande uit vijf boeken omschrijft de tekst die doorgegeven is door extra-terestrials aan een groepje mensen. Hun teksten omschrijven de Law of One; alles is een eenheid (L & L Research)

De plantengroei lijkt hier afhankelijk van twee zaken: regen en de mens. Regen voor de groei en de mens om het verbouwen van de gewassen. Vreemd lijkt dat hier nog totaal geen sprake is van bomen.

In hoofdstuk 1 worden eerst de grassen, gewassen en bomen geschapen. Wel komen later in dit hoofdstuk bij het aanleggen van de tuin de bomen tevoorschijn, dus later dan de mens, terwijl er verder geen sprake is van de schepping van grassen of gewassen. Alleen de bomen spelen nog een rol. Volgens Rashie zijn de grassen, gewassen en bomen reeds geschapen, maar ligt het zaad in de grond te wachten op de regen, zodat het kan ontspruiten. Het ontspruiten wordt dus in dit tweede hoofdstuk omschreven en niet de werkelijke schepping van de vegetatie.

Nu start het proces om het water uit de aarde omhoog te halen en de aardbodem te bevoeien.

Deze zin uit de Willibrordvertaling is sterk afwijkend van de meeste vertalingen. Over het algemeen staat er: En een damp steeg op van de aarde en drenkte de gehele oppervlakte van de aardbodem. Letterlijk staat er het Hebreeuwse "eed" dat mist of damp betekent, evenzo uitademing, uitwaseming. De Willibrord wijkt hier dus duidelijk af van de gangbare tekst.

Het oppompen van water en het bevoeien wordt zodoende aan de mens toegeschreven, terwijl in het oorspronkelijke verhaal het een handeling van Jahweh God is. Door het vocht uit de grond omhoog te laten komen hadden de

reeds geschapen zaden de mogelijkheid om te ontkiemen. Daarnaast kunnen we het woord "eed" filosofisch bekijken en we zien dan dat het woord bestaat uit twee Hebreeuwse letters namelijk de alef en de daleth.

De alef staat voor de absolute eenheid en de daleth voor het tegenovergestelde namelijk de veelheid, de diversiteit. We kunnen spreken van het objectiveren van iets. Een ding uit de veelheid halen en apart zetten. We hebben dan een totaal andere tekst : vanuit de aarde kwam "iets" omhoog dat zich onderscheidde van al het andere en dit "iets" bevloede de aardbodem, grond.

Wat is dit iets?

We zullen hiermee kennismaken in het volgende vers. Wanneer we nu een Mem achter het woord "eed" zetten dan hebben we het woord Adam. Het is vreemd dat niemand nog gewezen heeft op het feit dat de mens uit deze damp, dit "eed" ontstaan is. De toegevoegde Mem kan dan duiden op de eenvoudsvorm mensheid; misschien bedoeld als "adiem" en dan zijn wij oorspronkelijk de "dampers", omdat wij uit damp (eed) of wasem zijn voortgekomen. Het lijkt op deze wijze van uitdrukken een duidelijke aanwijzing te zijn dat de eerste mens een meer subtiele vorm heeft gehad.

Zonder dat wij het weten hebben we een ander taalkundige uitdrukking voorbij laten gaan en wel de naam aarde. In het Hebreeuws is dit " erez" en "adamah". Erez heeft met de wereld als totaal of een land of staat als totaal te maken. Een stuk land met begrenzingen, met een grens. Met "adamah" wordt meer de grond onder onze voeten

bedoeld, de aardbodem. Het is zoals we verder zullen zien de grond (adamah) waaruit de mens (adam) gevormd wordt met als basis de "eed".

In het bovenstaande hebben we dus: een damp (eed) steeg op van de aarde (eretz) en drenkte de gehele oppervlakte van de aardbodem, grond (adamah) van waaruit de stof genomen wordt om de mens (adam) te maken.

Frappant is dat al deze woorden met een "alef" beginnen en dat geeft onomstotelijk aan dat er een eenheid zit in dit scheppingsproces; dat alles onlosmakelijk met elkaar verbonden is. In de tekst staat het woord "stof" (afar) wel met een "ajien" geschreven, maar het woord komt ook voor, in dezelfde betekenis, met een "alef".

Toen boetseerde Jahweh God de mens uit stof, van de aardbodem genomen, en Hij blies hem de levensadem in de neus: zo werd de mens een levend wezen.

Boetseren is vormen en dus de tweede fase van het creatieve proces. Het is de materialenkeus en de attribuutvorming; de koppeling tussen vorm en functie. Vervolgens zien we de overbekende begrafeniskreet: uit het stof der aarde d.w.z. aardbodem (adamah). De mens (adam) komt dus voort uit de grond (adamah), maar niet zomaar uit de grond. Nee, uit het stof van de grond. Het Hebreeuws gebruikt woord voor stof is "afar" dat op dezelfde manier geschreven ook gebruikt wordt voor jonge dieren zoals een kalf of het jong van een hert of geit. We kunnen dit woord op twee manieren schrijven en wel als ajien-fe-resj en als alef-fe-resj.; beide woorden kunnen

doorelkaar gebruikt worden en hebben de aanvullende betekenis, naast stof of as, van bedekken en witzijn. Filosofisch gezien betekent "afar": de subtiële, fragiele beweging die tot vermenigvuldiging in staat is. Het "iets" uit het vorige vers is nu dit mysterieuze "afar". Wanneer we het "afar" combineren met het vormen van de tweede creatieve fase dan kunnen we spreken over een energetische schepping. Het is niet de pure blubber, maar het stof d.w.z. iets subtiels uit de grond waaruit de mens gevormd wordt.

In de Tanya, in het deel Sha'ar Hayichoed hoofdstuk 12 staat echter een totaal andere benadering namelijk: "en God deed het licht voortgaan en afdalen tot het laagste niveau tot in het totaal levensloze, onbezielde, waardoor stenen en stof werden geschapen. En hun namen "even" en "afar" zijn afleidingen van afleidingen en veranderingen van veranderingen ". Hier wordt "afar" dus zeker niet energetisch gezien, maar juist als het meest stoffelijke. In die zin zou het woord de betekenis hebben van "mineralen".

In het huidige Hebreeuws is het woord mineraal "mineraal", dus qua klank hetzelfde; ook gebruikt men "machtzaw". Dit laatste woord kan uiteen-vallen in het grammaticaal nog steeds juiste "me-chatzaw" letterlijk: vanuit een hard-zijn of ruw-zijn.

In de Tenach commentaren van Keil-Delitzsch staat: "afar" is niet een solide massa, maar het fijnste deel van het materiaal der aarde. Zij komen hier dus tot de conclusie dat afar een fijnstoffelijk bestanddeel is waarvan de

mens gemaakt wordt. Om de diepe essentie van dit verhaal te begrijpen, komen we in een haast alchemistisch proces terecht, waarin we zoeken naar het Levenselixer of de Steen der Wijzen om het Heilige Goud te maken. Het spel met de "alefs en ajiens" is zeer opvallend en ook de opeenvolging van de fasen: aarde (aretz), damp (eed), grond, (adamah), stof (afar) en mens (adam); zij beginnen allemaal met een "alef", maar kunnen eveneens geschreven worden met een "ajien".

Dit verandert het verhaal op een bijzondere manier, zeker wanneer we de letterwaarden erbij betrekken zowel in absolute waarde, gerangschikte waarde en gereduceerde waarde.

Ik kan op deze plaats hier niet verder op ingaan, daar het de opzet van dit boek voorbijgaat en voor velen ook te ingewikkeld zou worden. Wij vervolgen onze vers-voor-versverklaringen.

Daarna legde Jahweh God een tuin aan in Eden, ergens in het oosten, en daarin plaatste Hij de mens die Hij geboetseerd had.

Een tuin (gan) met de nadruk op bomen, dus misschien beter een boomgaard, welke omsloten is door een hek, muur of heg. In vers 5 was er volgens de tekst nog niemand om de grond te bebouwen.²

Nu is er iemand, namelijk de eerste mens door God geschapen en zoals we nu zien gaat God toch zelf aan de

2 Het lijkt onlogisch om eerst een mens te scheppen en daarna tot de realisatie te komen dat je hem nergens kwijt kan. God scheidt het paradijs (Eden) pas na de mens.

slag om een tuin aan te leggen. Filosofisch betekent "gan" al datgene wat iets omsluit, afschermt of zelfs beschermt. En dan de plaats van de tuin: Eden. Moeten we deze plek geografisch onderzoeken?

Laten we eerst eens kijken naar de schrijfwijze en daar zien we iets opvallends.

Eden wordt als volgt geschreven: Ayin-Daleth-Nun. Laten we de Nun weg, want deze geeft de zelfstandigheid of individualiteit aan van het woord, dan hebben we Ayin-Daleth.

Let nu op vers 6 met het woord damp/water: Alef-Daleth. Het verschil tussen Alef en Ayin is 69 en dat is omgezet Samech-Tet. Dit is de stam voor het woord zonde.

“Sata’ah” betekent zondigen, overtredingen begaan, afwijken (van de norm).³ We zien dat door het plaatsen van de mens in het Hof van Eden de zonde al voorbestemd is. Het woord Eden heeft in het woordenboek meerdere betekenissen zoals: zachtheid, soepelheid, meegaandheid, lief gedrag, plezier, verheugen en wordt in het Chaldees ook voor "tijd" en "jaar" gebruikt. Aangezien de Thorah voornamelijk een vermenging is van Hebreeuws en Chaldees lijkt het mij zinnig om het woord Eden niet als een plaats te zien of als een geneugte, maar eerder in de Chaldeese betekenis van tijd. Ook de filosofische benadering geeft voor de stam van het woord : tijd of tijdelijkheid, het voorbijgaande.

De mens werd na zijn schepping in het eeuwige door God

3 Sata'ah is later vervorm binnen de Westerse cultuur als satan, de macht die de mens tot zonde aanspoort.

in de tijd geplaatst. Een waar was dat beroemde Eden? Ergens in het oosten....."Mikedem" letterlijk betekent dit "vanuit of volgend op het voorgaande". De letter Mem voor het woord heeft nooit de betekenis van "in", maar juist uit, vanuit, vandaan.

Kedem of liever gezegd koph daleth mem in zijn diverse klankbetekenissen is: voorgaan, bevorderen, voorkant, ver verleden, vroeger, in de eerste plaats, van tevoren en het voorzetsel "pre". Het oosten is dus een bijbetekenis, want oosten is "mizrach".

Ook hier is de beginletter een Mem, maar we houden nu het woord *zarach* over, hetgeen rijzen of opkomen van de zon betekent, hetgeen ons logisch voorkomt. Wanneer we de vernieuwde interpretatie geven dan krijgen we het volgende:

Jahweh God legde grenzen aan de tijd, vanuit een voorgaande (eeuwige) fase en daarin plaatste hij de mens.

Jahweh God liet uit de grond allerlei bomen opschieten, aanlokkelijk om te zien en heerlijk om van te eten; daarbij was ook de boom van het leven midden in de tuin en de boom van de kennis van goed en kwaad.

De vertaling volgt de tekst vrij goed, maar er is toch iets om over na te denken. Stond de boom van het leven *alleen* midden in de tuin of stond hij *samen* met de boom van de kennis van goed en kwaad midden in de tuin? Etz is boom of geboomte; de symbolische omschrijving is: materie, dat zich aan de zintuigen toont, substantie, dat wat stevigheid heeft en een vaste vorm.

"In het midden" (betoeh) staat symbool voor elke nood-

zakelijke beweging om zich te concentreren; dit is het punt van aanraking van twee samenkomende objecten. Naast "midden, middelpunt" komen we "toch" ook tegen als "geesteskwelling".

Dit lijkt vreemd, maar is een natuurlijke ontwikkeling wanneer wij vooral de symbolische betekenis erbij halen. Op het raakpunt van twee subjecten/objecten ontstaat er een punt van wrijving ofwel een spanningsveld.

Zo'n veld kan positief ervaren worden, maar ook als een stress of kwelling. Dit wordt duidelijker wanneer we naar het woord "tuin" (gan) kijken.

Opnieuw de symbolische omschrijving: een afgesloten circuit, beschermende muren, dat wat omsluit, geheel bedekt of omgeeft, dat wat bescherming geeft.

Met andere woorden, vanuit de biologie en de psychologie gezien, is dit onze weerstand.

Een (gan) is de uiterste grens tot waar we kunnen (of willen) gaan en vanaf dat moment zullen wij ons verdedigen ter bescherming van onszelf. Wanneer we dit zinsdeel nu volledig omzetten naar de symbolische betekenis dan zien we het volgende:

een levenssubstantie op het aanrakingspunt van de weerstand en substanties van goede en kwade kennis.

Wat wil dit nu zeggen? Niets meer en niets minder, dat de kennis van onze positieve en negatieve ervaringen voortkomen uit het raakpunt met het leven, daar waar wij onze grenzen stellen.

Alfred Adler, in zijn Individuele psychologie, zegt dat wij het meest wezenlijke van onszelf leren kennen in een

crisissituatie, want dan vergeet je een rol te spelen en ben je, op een meest zuivere manier, jezelf. De mens in zijn veilige afgeslotenheid zal niet de neiging hebben om zich bloot te geven; het gaat goed zoals het gaat. Gelukkig is daar de slang die de mens over een grens heen trekt en met die ene kaart het kaartenhuis in laat storten.

Wie A zegt moet B zeggen en eenmaal een grens overschreden geeft ook bijna automatisch de behoefte om meer grenzen te overschrijden. We kennen dit allemaal op het gebied van geld en goederen; hoe meer je hebt des te meer wil je, want we zijn vanaf het eten van de vrucht niet meer tevreden. De een wil meer geld en bezittingen, de ander meer en meer macht, terwijl een derde meer en meer kennis wil.

Wij ervaren het leven op de grens van onze mogelijkheden; vandaar te hard rijden, bungee-jumpen en bergbeklimmen. Ik hoef het allemaal niet meer op te noemen; een ieder weet waarom het gaat en hier staat het voor wie het wil lezen, in de oude teksten van de Thorah.

Uit Eden stroomt de rivier die water geeft aan de tuin; hij splitst zich in vier armen.

Dit vers levert een probleem op. De tuin is in Eden, maar uit Eden stroomt een rivier die water geeft aan de tuin.

Hoe kan dit? Hoe kan een rivier die uit Eden wegstroomt water geven aan de tuin? Wanneer we Eden zien als de tijdsmaat, zoals beschreven in vers 8 dan komt er uit de tijd een voedende stroom die zich opdeelt in vier fasen (letterlijk geeft de tekst: hoofden.

Rabbi Tanchum verklaart dit dan ook door deze rivieren

als de hoofd-stromingen van cultuur te zien en wel de Pison voor Babylonië, de Gichon voor het Perzische rijk, de Chiddekel voor Griekenland en de Eufraat voor het Romeinse rijk). Het bewijs dat het fasen zijn en geen geografische aanduidingen zal ik later geven.

De vier fasen komen overeen met de Kabbalistische theorie van de vier werelden. Wanneer vanaf nu de vier werelden Atziluth, Briah, Yetzirah en Assiah geschapen worden, dan kan het niet anders dan de reeds plaatsgevonden schepping van de mens is niemand minder dan Adam Kadmon en staat Eden gelijk aan het Sefirah Kether. Vanuit Adam Kadmon c.q. Kether komen de vier werelden voort die de weerspiegeling van A.K. voeden.

De Kether d' Atziluth vindt zijn eindbestemming in Kether d' Assiah en uiteindelijk in Malchoeth d' Assiah. Laten we de rivieren of gestelde fasen eens nader bekijken:

De naam van de eerste is Pison, hij stroomt om heel Chawila heen, waar goud is; De Pison is door Gesenius in India geplaatst en zou de Ganges moeten zijn; Rashi in zijn commentaar op de Thorah zegt dat het de Nijl in Egypte is. Beide stromen vormen echter een lint door het land; vanaf de zee tot diep in het achterland. De Pison echter, volgens de tekst, stroomt OM Chawilah heen. De Pison heeft dus een cirkelvormig verloop.

Laten we eens naar het land kijken: Chawila.

Numerologisch komen we uit op 59. Getallen boven de 50 hebben een spirituele betekenis. Om hoeveel eenheden boven de 50 gaat het? Jawel tot het getal en dit is de Hebreeuwse letter Tet; hieruit kunnen we concluderen,

gezien de schrijfwijze van de letter, dat de Pison de letter Tet zelf is !

Pison betekent: water dat uitgestort, uitgegoten wordt. Het Sephirah Chochmah staat ook voor water en is de eerste wereld Atziluth. Hier vindt de uitstorting van wijsheid plaats waarmee de wereld geschapen wordt.

Het goud van dat land is voortreffelijk; en ook balsemhars en edelstenen worden er gevonden. Het goud van dat land is voortreffelijk; letterlijk staat er goed ofwel *tov*, met een Tet aan het begin. Het goud van dat land is de Tet. Er is nog een aanwijzing: de numerologische waarde van Pison is $446 = 14 = 5$. De numerologische waarde van goud is $14 = 5$. De letter Tet voluit geschreven heeft de waarde $419 = 14 = 5!!!$

Balsemhars (bedolach) wordt gezien als een kostbaar handelsartikel van een korrelachtige lichtgele structuur; vandaar dat men aannam dat het harsen of wierookkorrels moesten zijn. Een andere verklaring is dat het parels zijn. Dit lijkt logischer omdat het woord "dalach" de betekenis heeft van: water met de voeten verstoren. Parelvisseren hebben het druk genoeg met hun handen om de mogelijke parels te verzamelen en zwemmen dat ook hoofdzakelijk met hun voeten.

Parels van wijsheid is een uitspraak die ons niet onbekend is en wanneer we zien dat we Kabbalistisch met Chochmah te maken hebben, waarin het water een belangrijke rol speelt en dat dit Sephirah ook nog eens wijsheid betekent, dan wordt het beeld duidelijk. Edelstenen, letterlijk de shohamsteen ofwel de edelsteen onyx. Parels en onyx horen thuis in het Sephirah

Chochmah ofwel wijsheid. Verzamel u geen schatten op de aarde, maar eerder schatten in de hemel. Duik naar de bodem van Chochmah en graaf in haar aarde op zoek naar de parels en onyxen van wijsheid.

Volgens traditie bevindt de Thorah zich eveneens in Chochmah en we zien dit o.a. bevestigd in de tekst van de Psalmen 119: 72 waar staat:

"De wet - Uw woord - is mij meer waard dan goud en zilver bij schepels". Ik kan nu flauw doen en zeggen dat vers 72 numerologisch is, want $7 \times 2 = 14 = 5$ opnieuw de verbinding maakt met de bovengenoemde tekst, maar nog extremer is het wanneer we het volgende bekijken.

Psalm 119 bestaat uit (je gelooft het niet:

176 verzen = $14 = 5$) en is opgedeeld in 22 afdelingen die symbolisch gekoppeld zijn aan de 22 letters van het Hebreeuwse alfabet. Het genoemde vers 72 valt onder de afdeling van de letter..... Tet!!

De tweede heet Gichon, hij stroomt om geheel Kus heen. Hier moeten we kijken naar de woorden Gichon en Kus. Ook hier zien we weer dat het geheel Kus omstroomt. Giach betekent uitbreken, uitbarsten, losbarsten als een rivier uit zijn bron, fontein. Gesenius geeft hier weer aan dat het zowel de Nijl als de Ganges kan zijn. Rashi houdt het bij het machtige watergeweld, waarmee het stroomt, uitbarst. Hier in de tweede wereld vindt de creatie ook plaats; het is de wereld Briah, de wereld der schepping. Hier barst de creatieve energie uit om iets tot stand te brengen. Hoe zit het nu met de numerologische waarden in deze fase? Wel een klein probleem vormt Kus

omdat dit uit drie lettertekens bestaat zoals gebruikelijk in het Hebreeuws. Het middelste teken is een klankteken en misschien ertussen gezet om de driedelige stam te kunnen vormen, maar als we het woord zonder dit klankteken waarden en we doen dat opnieuw minus 50 dan hebben we voor Kus de waarde $270 = 9$ en voor Gichon de waarde $27 = 9$. De negende letter van het alfabet is, jawel dezelfde Tet. Vandaar weer het omstromende karakter. We zien duidelijk een verschil in de eerste fase met al zijn waardevolle grondstoffen en de tweede fase namelijk het uitbarsten van het water (Chochmah) in een wilde, woeste stroom welke het Sephirah Binah vertegenwoordigt. Deze impulsieve uitbarsting van kracht is typisch voor Binah, waar ook de vrouw, gesymboliseerd door Eva, mee verbonden is. Eva onderneemt de actie tot het eten van de vrucht en zij gaf er ook van aan haar man, die bij haar stond. We zien dat het mannelijke Chochmah een niet actief principe is, maar veeleer passief: hij stond er bij en keek er naar. De impulsiviteit en actiebereidheid gaat uit van het vrouwelijke.

Voordat we verder gaan met de tekstverklaring zal ik eerst een uitleg geven omtrent de letter Tet, omdat deze in de bovengenoemde verzen zeer centraal staat. Wanneer we deze letter filosofisch bekijken dan spreekt hier uit een zekere vorm van weerstand en/of bescherming. Men ziet de Tet al een ommuring of een heg, dus in het algemeen als een afscheiding tussen binnen en buiten; tussen veilig en onveilig. Terugblikkend op de levensboom en de Kabbalistisch werelden zien we dat hierbij

de Sephiroth Chochmah en Binah betrokken zijn en als werelden Atziluth en Bria. Deze zijn inderdaad nog beschermd voor de meer wereldse zaken. De neshamah als zielsvorm zetelt op het niveau Binah/Bria en is onschendbaar voor alle aardse invloeden. Het is de meest goddelijke vonk die wij in ons meedragen en deze ziel is dan ook de koppeling tussen ons aardse leven en God.

Vanuit het Joodse beeld is de Tet het verborgen goede; het woord "goed" begint ook met de Tet. De vorm van de letter Tet symboliseert de eenheid van man en vrouw en zijn getalswaarde 9 staat voor de negen maanden van zwangerschap. De boom des levens is in de eerste twee fasen nog in een volmaakt en goddelijk stadium, maar wel bezwangerd van het nieuwe leven in de richting van de verstoffelijking. De vrouw is het vat waarin het potentiële actueel kan worden.

Binah, de tweede en laatste verwijzing naar de Tet is "ima" = moeder. Abba ofwel de vader is Chochmah. Wanneer de Tet de samenstrengeling is van man en vrouw in de conceptie, dan hoeven wij niet vreemd op te kijken wanneer Chochmah en Binah samen de Tet vertegenwoordigen. Ook is op dit niveau van bestaan het grote goed verborgen. De mens zal het verborgen goede weer op moeten diepen en toe moeten passen in zijn leven om het goddelijke en voorparadijselijke niveau terug te krijgen.

De derde rivier heet Tigris; hij loopt ten oosten van Assur. De vierde is de Eufraat. Waar de schrijver de eerste twee rivieren uitgebreid heeft omschreven en verklaard dat zij

het bedoelde land omstroonden, zien we hier dat de derde een zeer korte verklaring en de vierde zelf geen verklaring nodig schijnt te hebben.

Laten we de derde rivier de Tigris eens bezien. Dat begint goed, want hij heet geen Tigris, maar Chiddekel. Deze laatste naam schijnt de priesterlijke naam voor de Tigris te zijn, maar waarom dan toch de naam veranderen in de vertaling?

Wanneer we dit vierletterige woord opdelen in 2 x 2 letters dan krijgen we: chad kol hetgeen een (1) licht, stem of roep betekent. Filosofische interpretatie geeft een dat er eerst een relatieve eenheid was welke gebroken is en ontdaan van consistentie en vorm.

Verder, zoals gezegd, omstroomt hij niet doch loopt ten oosten van Assur. Hier komen we het eerder genoemde woord kedem weer tegen (vers 8). Daar stond mikedem (mikdem) en in het huidige vers kidmath.

Waar de eerste schrijfwijze een Mem voor het woord kedem plaatste, daar staat nu een Thav achter het woord. Een woord dat nauw verwant is, is het Hebreeuwse woord kadmon = oosters, orientals. Denk dan weer aan de schepping van de mens als archetype met de naam Adam Kadmon, hetgeen we dan kunnen vertalen met de Oosterse mens ofwel Oosterling.

Staat de Oosterling als toonbeeld voor de mensheid; is de oosterling alleen de oorspronkelijk geschapene ?

Ik denk dat we rustig de vertaling van de stam kedem als oosten of oosters moeten vergeten en het woord zien in zijn werkelijke betekenis namelijk als datgene wat voorafgaat aan. Hiermee hebben we ook een betere